

Province of the
EASTERN CAPE
EDUCATION

**NASIONALE
SENIOR SERTIFIKAAT**

GRAAD 11

NOVEMBER 2020

**REKENINGKUNDE V2
NASIENRIGLYN
(EKSEMPLAAR)**

PUNTE: 150

NASIENBEGINSELS:

1. Strafpunte vir vreemde items is slegs van toepassing indien 'n kandidaat nie punte op 'n ander plek in die vraag vir daardie item verloor het nie (geen vreemde item strafpunte vir misplaaste items nie). Geen dubbel penalisering nie.
2. Strafpunte vir plasing of swak aanbieding (bv. besonderhede) is slegs van toepassing indien die kandidaat punte vir die bedrae vir daardie item verdien het.
3. Vol punte vir korrekte antwoord. Indien die antwoord foutief is, merk die bewerkings wat voorsien is.
4. Indien 'n vooraansuiweringsyfer as 'n finale syfer getoon word, ken die bewerkingspunt toe vir daardie syfer (nie die metodepunt vir die antwoord nie). Let wel: waar bedrae op memo aangedui word as deel van bewerkings, word die metodepunt nie ook toegeken vir die finale antwoord nie.
5. Tensy anders getoon, moet die positiewe of negatiewe effek van enige syfer in ag geneem word om die punt toe te ken. Indien geen + of – teken of hakie voorsien is nie, aanvaar dat die syfer positief is.
6. Waar aangedui word, ken deelpunte toe om die kwaliteit van antwoorde van kandidate te differensieer.
7. Hierdie memorandum is nie vir verspreiding aan die publiek nie aangesien dit mag voorkom asof sekere items nie korrek hanteer word nie. Aanpassings word gemaak om voorsiening te maak vir sekere nuanses in sommige vrae.
8. Waar strafpunte toegepas word, kan die punte vir daardie afdeling van die vraag nie as 'n negatiewe syfer getoon word nie.
9. Waar metodepunte toegeken word vir bewerking, moet die nasiener die redelikheid van die bewerking ondersoek voor die punt toegeken word.
10. 'Bewerking' beteken 'kontroleer bewerking'. 'Een deel korrek' beteken 'Bewerking en een deel korrek'.
11. Waar metodepunte toegeken word, maak seker dat kandidate nie volpunte kry vir enige item wat gedeeltelik foutief is nie. In sulke gevalle moet die metodepunt nie toegeken word nie. Dui aan d.m.v. .
12. Wees bedag daarop dat party kandidate geldige alternatiewe buite die memorandum verskaf.
13. Kodes: f = vreemde item; p = plasing/aanbieding.

Hierdie nasienriglyn bestaan uit 9 bladsye.

VRAAG 1: REKONSILIASIES

1.1 Dui aan of die volgende stellings WAAR of ONWAAR is. Skryf slegs 'waar' of 'onwaar' langs die nommers.

1.1.1	Onwaar ✓
1.1.2	Waar ✓

2

1.2

Bankrekonsiliasiestaat op 31 Julie 2020:		
	Debiet	Krediet
Saldo volgens Bankstaat		3 600 ✓
Laat deposito		15 200 ✓
Uitstaande tjeks:		
Nr 231	2 020 ✓	
Nr 235	1 570 ✓	
Regstelling van foutiewe deposito	3 800 ✓✓	
Saldo volgens Bankrekening	Balanserende bedrag 11 410 ✓	
	18 800 ✓ vir beide totale	18 800

-1 Vreemde item: Maks. 2

8

1.3.1 Alhoewel Bramley Handelaars se kredietterme 60 dae is, verkies Lavender Verskaffers om hul rekening sekere maande binne 30 dae te vereffen. Verskaf TWEE punte om aan te dui dat dit nie 'n goeie besluit is nie.

Enige TWEE punte ✓✓ ✓✓

- Hou kontant so lank moontlik in eie bankrekening om rente te verdien.
- Vorder eers geld in van debiteure en betaal dan krediteure.
- Sonder korting vir vroeë betaling, is daar geen voordeel nie.
- Betaal so laat moontlik, maar maak seker rente word nie gehê nie.

4

1.3.2

	KREDITEUREGROOTBOEK- REKENING VAN BRAMLEY HANDELAARS	STAAT ONTVANG VAN BRAMLEY HANDELAARS
	21 130	32 600
A		13 300 - 11 200 + 2 100 ✓✓
B	+ 300 ✓✓	
C	- 500 ✓	
D	(3 035 + 3 035) + 6 070 ✓✓	
E		- 7 000 een punt; -700 een punt - 7 700 ✓✓
	27 000 * ✓	27 000

* Bewerking, een deel korrek. Albei bedrae

10

1.4 BTW

1.4.1 Bereken die BTW-bedrag betaalbaar/ontvangbaar aan/van SAID.

142 800 ✓✓	184 680 ✓✓
5 520 ✓	9 240 ✓
2 340 ✓	252 ✓
43 512 ✓	
Bewerking, een deel korrek.	

OF Kies 'n reël

$$184\ 680 - 142\ 800 + 9\ 240 - 5\ 520 - 2\ 340 + 252 = 43\ 512$$

$$- 184\ 680 + 142\ 800 - 9\ 240 + 5\ 520 + 2\ 340 - 252 = 43\ 512$$

9

1.4.2 Die interne ouditeur het ontdek dat twee groot verkooptransaksies op krediet, vir R598 000 gedurende Augustus 2020, nie in die toepaslike joernaal aangeteken is nie. Die eienaar dring daarop aan dat hierdie transaksies gedurende September 2020 aangeteken moet word, as gevolg van huidige kontantvloei-probleme.

Gee EEN rede waarom die ouditeur nie tevrede sal wees met hierdie verduideliking nie.

Oneties. ✓ Hy moenie aan die eienaar se versoek voldoen nie. Hulle maak gebruik van die faktuurbasis-metode om BTW aan te teken. Daarom moet dit aangeteken en betaal word. ✓

2

TOTALE PUNTE:

35

VRAAG 2: VERVAARDIGING EN KOSTEBEREKENINGE

2.1 VERVAARDIGING

2.1.1 ALGEMENE GROOTBOEK VAN KAMPIOEN VERVAARDIGERS
GRONDSTOFVOORRAAD

2019 Mrt	01	Saldo	107 000 ✓	2020 Feb	29	Krediteure- kontrole ✓	16 000 ✓
2020 Feb	28	Bank ✓ (250 000 + 15 400) 1 punt elk	265 400 ✓✓✓			Grondstof uitgereik/Werk- in-proses ✓	428 900 ✓ ☒ Balanserende bedrag
		Krediteure- kontrole ✓	158 000 ✓			Saldo	85 500 ✓
			530 400				530 400
2020 Mrt	01	Saldo	85 500 ✓				

14

WERK-IN-PROSESVOORRAAD

2019 Mrt	01	Saldo	25 800 ✓	2020 Feb	29	Klaarprodukte- voorraad ✓	800 000 ✓ ☒ Balanserende bedrag
2020 Feb	28	Direkte arbeidskoste ✓	214 749 ✓			Saldo	86 414 ✓
		Direkte Materiaalkoste ✓	428 900 ☒				
		Fabrieks- bokoste ✓	216 965 ✓				
			886 414				886 414
2020 Mrt	01	Saldo	86 414 ✓				

12

KLAARPRODUKTEVOORRAAD

2019 Mrt	01	Saldo	126 400 ✓	2020 Feb	28	Koste van verkope ✓	901 000 ✓ ☒ Balanserende bedrag
2020 Feb	28	Werk-in- proses- voorraad ✓	800 000 ☒			Saldo	25 400 ✓
			926 400				926 400
2020 Mrt	01	Saldo	25 400 ✓				

8

2.1.2 Bereken die bruto wins vir die jaar.

$$R1\ 520\ 000\ \checkmark - R901\ 000\ \checkmark = R619\ 000\ \checkmark$$

3

2.1.3

Bereken die winsgrenspersentasie.	
$\frac{619\,000}{901\,000} \times \frac{100}{1} = 68,7\%$	<div style="border: 1px solid black; width: 40px; height: 20px; margin: 0 auto;"></div> <div style="border: 1px solid black; width: 40px; height: 20px; text-align: center; margin: 0 auto;">4</div>

2.2

KOSTEBEREKENINGE

2.2.1

Drie vaste kostes	
Voorman se salaris ✓ Fabriekhuur ✓ Boekhouer se salaris ✓	<div style="border: 1px solid black; width: 40px; height: 20px; margin: 0 auto;"></div> <div style="border: 1px solid black; width: 40px; height: 20px; text-align: center; margin: 0 auto;">3</div>

2.2.2

Bereken die gelykbreekpunt vir Jellytot Vervaardigers.	
$\frac{R945\,000}{R160 - R115}$ $\frac{R945\,000}{R45}$ $= 21\,000 \text{ eenhede}$	<div style="border: 1px solid black; width: 40px; height: 20px; margin: 0 auto;"></div> <div style="border: 1px solid black; width: 40px; height: 20px; text-align: center; margin: 0 auto;">4</div>

2.2.3

Dink jy Jellytot Vervaardigers moet oorskakel na 'n goedkoper verskaffer? Gee TWEE redes vir jou antwoord.	
Ja/Nee ✓ Rede ✓✓ ✓✓ Nee <ul style="list-style-type: none"> • Verloor klandisiewaarde • Swak kwaliteit materiaal • Klante sal na ander winkels gaan – minder wins • Uiteindelik swakker kwaliteit en goedkoper pryse Ja <ul style="list-style-type: none"> • Klem is op wins • 'n Vraag kan geskep word waarin die besigheid kan voorsien 	
<div style="border: 1px solid black; width: 40px; height: 20px; margin: 0 auto;"></div> <div style="border: 1px solid black; width: 40px; height: 20px; text-align: center; margin: 0 auto;">5</div>	

TOTALE PUNTE:	53	
----------------------	----	--

VRAAG 3: BEGROTING

3.1 **Verduidelik waarom dit belangrik is om begrote syfers met werklike syfers behaal vir daardie periode te vergelyk.**

Een geldige verduideliking ✓✓

Afwykings kan geïdentifiseer en regstellende maatreëls kan in plek gesit word.
Bepaal of die begroting realisties is.
Identifiseer neigings van wanbestuur van kontant.

2

3.2 **Bereken die ontbrekende bedrae (aangedui deur a, b en c) in die Debiteure-invorderingskedule vir die begrote periode Maart tot Mei 2020.**

a	6 048 ✓✓
b	5 320 ✓
c	15 750 ✓

4

3.3.1 **Bereken die totale begrote verkope vir Maart 2020.**

$$10\,500 \times 100/20 = 52\,500 \quad \checkmark\checkmark$$

2

3.3.2 **Bereken die begrote bedrae betaalbaar aan krediteure gedurende Mei 2020.**

$$40\,000 \\ 70\,000 \checkmark \times 100/175 \checkmark \times 70\% \checkmark = 28\,000 \quad \checkmark \text{ enige een deel korrek}$$

OF

$$12\,000/30 \times 70 = 28\,000$$

1 punt 1 punt 1 punt 1 saamwerk punt

4

3.3.3 **Bereken die begrote salarisse vir die winkelassistente vir April 2020.**

$$102\,000/12 = 8\,500 \\ 8\,500 \times 3 = 25\,500 \\ 15\,300 \times 9 = 137\,700 \\ 25\,500 \checkmark + 137\,700 \checkmark \checkmark = 163\,200 \quad \checkmark \text{ enige een deel korrek}$$

OF

$$102\,000 \text{ een punt} + 61\,200 \text{ twee punte} = 163\,200$$

(102 000 X 80% X 9/12) 1 saamwerkpunt
1 punt 1 punt

4

3.3.4

Bereken die verwagte persentasie verhoging in die salaris van die bestuurder in Mei 2020.

3 200 (een punt)

$(19\ 200 - 16\ 000) \checkmark / 16\ 000 \checkmark = 20\% \checkmark$ enige een deel korrek

3

3.3.5

Bereken die bedrag van die addisionele lening wat na verwagting op 1 April 2020 verkry sal word.

$875 \checkmark \times (100 \times 12) \checkmark / 14 \checkmark = 75\ 000 \checkmark$ enige een deel korrek

OF:

$7\ 175 \times 100 / 14 \times 12 = 615\ 000$ twee punte

$6\ 300 \times 100 / 14 \times 12 = \underline{540\ 000}$ een punt

75 000 een w/s punt

4

3.4

'n Beampte van die plaaslike munisipaliteit het aangebied om Peter Pan Skryfbehoeftes aan te beveel vir die lewering van skryfbehoeftes ter waarde van R500 000. Hy sal dit egter slegs doen indien Vuyo hom R20 000 kontant betaal. Gee vir Vuyo advies in hierdie verband. Noem TWEE punte.

Enige TWEE voorstelle $\checkmark\checkmark \checkmark\checkmark$

- Dit is omkoperij wat oneties en onwettig is.
- Indien hierdie inligting algemeen bekend sou raak, sal dit in die toekoms 'n negatiewe uitwerking op die besigheid hê.
- Vuyo moet 'n formele tender by die munisipaliteit inhandig en die kontrak bekom deur die normale prosedures te volg.

4

3.5

Identifiseer DRIE oor-spanderings in April 2020, behalwe voertuig-uitgawes. Verskaf syfers om jou antwoord te ondersteun. Verskaf ook 'n geldige rede vir elke oor-spandering om Vuyo se besluite te ondersteun.

	Oorspanderings met syfers Item en syfer ✓ ✓ ✓	Geldige rede ✓ ✓ ✓
1	Kontantaankope van voorraad (R28 000) was aansienlik hoër as die begrote bedrag (R12 000)	Moontlik om voordeel te trek uit korting vir grootmaat-aankope.
2	Die bonus aan die bestuurder (R24 000)	Hy het die dienste van 'n waardevolle werknemer behou.
3	Aankoop van voertuig (R180 000)	Die verskil tussen voertuig-uitgawes en afleweringkoste is R5 200 per maand.

6

Verduidelik hoe hierdie meningsverskil met sy vrou in die toekoms verhoed kan word.

Aangesien hulle die besigheid saam bedryf, moet hulle spesiale vergaderings hou om gesamentlik die begroting op te stel. Vuyo moet sy vrou raadpleeg voordat hy geld spandeer op items waarvoor nie begroot is nie. ✓✓

2

Noem TWEE ander strategieë wat Vuyo en sy vrou in die toekoms kan oorweeg om die resultate van die besigheid te verbeter.

Enige twee geldige punte: ✓ ✓

- Adverteer maandeliks
- Verminder die aantal winkelassistente
- Hervat aflewering aan klante
- Onderhandel langer krediettermyne met krediteure

2

TOTALE PUNTE:	37	
----------------------	-----------	--

VRAAG 4: VASTE BATES EN INTERNE BEHEER

4.1

Wat is 'n Vastebateregister?

Enige geldige verduideliking ✓✓

'n Vastebateregister is 'n boek waarin al die bates wat die besigheid besit, aangeteken word.

2

4.2

Bereken die waardevermindering op toerusting vir die jaar.

Nuwe toerusting: 90 000 x 20% x 3/12 R4 500 ✓✓

Verkoopte toerusting: 60 000 ✓ – 42 000 ✓ = 18 000 x 20% x 9/12 ✓
R2 700 ✓

Ou toerusting: 555 000 ✓ – 138 000 ✓ = 417 000 x 20% R83 400 ✓

Totaal: R90 600 ✓

10

4.3

Bateverkope

2019 Des 1	Toerusting ✓	60 000 ✓	2020 Des 1	Opgehoopte waardevermindering op toerusting ✓ (42 000 ✓ + 2 700 ✓) sien 4.2	44 700 ✓
	Wins met ver- koop van toerusting ✓	6 700 ✓		Krediteure-kontrole ✓	22 000 ✓
		66 700			66 700

10

4.4

Die eienaar is bekommerd oor die interne beheer van die besigheid se vaste bates. Stel DRIE interne beheermaatreëls voor wat geïmplementeer kan word.

Drie geldige voorstelle ✓ ✓ ✓

- Verseker dat alle vaste bates veilig geberg word (sekuriteit)
- Verseker deeglike magtigingsprosedures is in plek
- Doen gereelde fisiese ondersoeke en vergelyk met vastebateregister

3

TOTALE PUNTE: 25

TOTAAL: 150